

Sukupuolentutkimusta avoimesti verkossa

Leena-Maija Rossi

Parhaillaan lukemanne *Sukupuolentutkimus–Genusforskning*-lehden numero on järjestyksessä jo viides Journal.fi-alustalla julkaistu. Vuoden 2022 alusta lehti on ilmestynyt vain sähköisenä ja paperilehdet ovat jääneet historiaan. Sukupuolentutkimuksen seuran (SUNS) julkaisema lehti on kotimaisen sukupuolentutkimuksen näyteikkuna, ja on tärkeää, että se tavoittaa lukijoita laajasti, niin akateemisessa maailmassa kuin sen ulkopuolellakin. Tähän avoin julkaiseminen on erinomainen keino, ja kaiken kaikkiaan yliopistoissa – ja jopa Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnoimassa yliopistojen toimintaa säätelevässä rahoitusmallissa – kiinnitetään nyt aiempaa enemmän huomiota siihen, että tutkittu tieto olisi mahdollisimman vapaasti saatavilla.

Avoin julkaiseminen on monelle Sukupuolentutkimuksen seuran jäsenelle uusi asia, vaikka monet muut tieteelliset lehdet ovat siirtyneet verkkoon jo aiemmin. Esimerkiksi sisarlehtemme *SQS*, Suomen Queer-tutkimuksen seuran julkaisu, on ollut ilmestymisensä alusta, vuodesta 2006 saakka luettavissa ainoastaan elektronisena. *Kulttuurintutkimus*-lehti puolestaan ilmestyy edelleen sekä Kulttuurintutkimuksen seuran jäsenten postiluukusta kolahtaen että Journal.fi-alustalla. Moni SUNS-ilainenkin varmasti kaipaa edelleen tuttua tuotetta, oranssia korosteväriä ja paperin tuntua ja tuoksua lehteä lukiessaan. Seurasta jopa erosi viime vuonna joitakin jäseniä sillä perusteella, että lehti ei enää ilmesty painettuna. He tunsivat saavansa jäsenmaksuilleen aiempaa vähemmän vastinetta. Seuralle on tullut palautetta siitä, että digitaalisen lehden ilmestymis-

tä ei myöskään aina heti huomata, ja lisää mainontaa lehden ilmestymisestä sosiaalisessa mediassa ja muissa kanavissa on kaipailtu.

Seuran puheenjohtajana toivon syvästi, että paperilehden historiaan jäämistä ei ymmärrettäisi lehden katoamiseksi. Painamista lukuun ottamatta lehteä tehdään yhä aivan samoilla periaatteilla kuin ennenkin: artikkelikäsikirjoituksia otetaan vastaan, niille etsitään vertaisarvioijat ja niitä editoidaan yhdessä kirjoittajien kanssa. Valmiit artikkelit oikoluetaan ja taitetaan, itse asiassa ihan samannäköisiksi kuin aiemminkin: tutulla otsikkofontilla ja perinteisen sivusabluunan mukaisesti. Oranssi värikin on kannessa tallella. Lehdessä ilmestyy totuttuun tapaan muitakin juttutyyppisiä kuin artikkeleita. Saamme lukea tuoreiden väitösten lektioita, kuvia rahoitusta saaneista tutkimusprojekteista ja niiden tavoitteista sekä kirja-arvioita alan kiinnostavasta tutkimuskirjallisuudesta. Lukijat saavat siis jokaisessa lehdessä tukevan paketin sukupuolentutkimuksellista tietoa. Tämä kaikki vaatii yhtä lailla resursseja kuin aiemminkin, paino- ja postituskustannuksia lukuun ottamatta. Päätoimittajien, toimitussihteerin ja taittajan työpanokset ovat ennaltaan, ja nyt tarvitaan itse asiassa lisäresursseja siihen, että saamme kaikki aiemmat lehdet myös Journal.fi-alustalle, koska Elektra-palvelu, jonka kautta niitäkin on aiemmin voinut lukea sähköisesti, lakkaa tämän vuoden alussa toimimasta. Paperilehtien vuosikertoja löytynee toki Kansalliskirjaston ohella joidenkin muidenkin kirjastojen arkistojen aarteina (kotikirjastoista puhumattakaan), mutta niiden luo-

pääsy on huomattavasti hankalampaa kuin digitaalinen saavuttaminen.

Lehti siis jatkaa elektronista eloaan, siitä pyritään tiedottamaan entistä taajempaan, ja odotamme sen saavan entistä enemmän lukijoita. Toivomme Sukupuolentutkimuksen seuralle myös lisää jäseniä, joiden jäsenmaksut auttavat seuran kaikessa toiminnassa, erityisesti sekä lehden julkaisemisessa että valtakunnallisten tutkimuspäivien järjestämisessä. On tärkeää, että sukupuolentutkimus elää ja voi hyvin kansallisesti ja kansainvälisesti. Tätä edesauttavat yhtä lailla lehti, jossa on mahdollista julkaista tutkimusta suomeksi ja ruotsiksi, ja päivät, joita on viime vuosina järjestetty myös isoina kansainvälisinä tapahtumina, joille osallistuminen ympäri maailmaa on ollut mahdollista.

Pienikin katsaus *Sukupuolentutkimus–Genusforskning*-lehden artikkelien ja Sukupuolentutkimuksen päivien viime vuosien teemoihin osoittaa tutkimusalamme kasvavan yhteiskunnallisen relevanssin, alan suoranaisen kulttuurisen ja yhteiskunnallisen keskeisyyden. Lehdessä ja muussakin seuran toiminnassa, myös yhteiskunnallisissa kan-

nanotoissamme, pyrimme jatkuvasti osoittamaan tutkimuksen ajankohtaisuuden, mutta myös historiaymmärryksen tärkeyden sukupuoleen ja seksuaalisuuteen liittyvissä kysymyksissä.

Toivon, että kaikki SUNSin jäsenet ja lehden lukijat ottavat haasteekseen levittää tutkittua tietoa esimerkiksi rekrytoimalla seuralle uusia jäseniä ja lehdelle uusia lukijoita. Pienenä sytykkeenä tähän toimintaan minulla on ilo kertoa, että lehden viimevuoden viimeisessä tuplanumerossa julkaistu Kirsi Sainion ja Ari Siveniuksen yhdessä kirjoittama analyysi *Ice Age* -animaatioelokuvan eläinhahmojen heteronormatiivisuudesta oli ilmestymisviikollaan Journal.fi-alustan luetuin artikkeli. Sukupuolentutkimusta seurataan.

Helsingissä naistenpäivänä 8.3.2023

Leena-Maija Rossi

SUNSin puheenjohtaja Leena-Maija Rossi toimii Lappeen yliopistossa sukupuolentutkimuksen professorina